

Łukasz MEJZA
Sejmik Województwa Lubuskiego
Przewodniczący Klubu Radnych
Bezpartyjni Samorządowcy

P.F. Bielewicz
BS-0003.123.2019

W P K Y N E Ł O
S I E D Z I B N I A M I N I S T R A M I
WOJEWÓDZTWA LUBUSKIEGO
Biuro Sejmiku

FORMULARZ INTERPELACJI/ZAPYTANIA

Złożona/e w dniu: 24.06.2019r.

przez Radną/Radnego: **Łukasza MEJZĘ**

w sprawie: **wsparcia innowacyjności w Województwie Lubuskim**

Treść interpelacji/zapytania:

25-06-2019
1195
Nr rej. Ilość zał.
Podpis JM

Wszelkie informacje dotyczące innowacyjności w Województwie Lubuskim wskazują, że nasz region zajmuje ostatnie miejsce w Polsce, w rankingach innowacyjności. Zatem, jakie realne działania podjął Zarząd Województwa, aby poprawić tę sytuację i zlikwidować przepaść, która dzieli nas, w tym zakresie, od pozostałych regionów kraju.

Łukasz Mejza
.....
(podpis)

Zielona Góra, 4 lipca 2019 r.

DFR.VI.0003.1.2019

04-07-2019

Nr rej. 1263 ilość zał. Pan.....

Podpis Zborowska Łukasz Mejza
Rady Województwa Lubuskiego

Szanowny Panie Radny,

w odpowiedzi na złożoną przez Pana w dniu 24 czerwca br. - podczas VIII zwyczajnej sesji Sejmiku Województwa Lubuskiego - interpelację (przekazaną pismem sygn. BS.0003.123.2019 z dnia 26 czerwca br.), w sprawie działań podjętych na rzecz poprawy innowacyjności województwa lubuskiego, poniżej przekazuję odpowiedź na zadane przez Pana pytanie.

Jednym z trzech priorytetów Strategii Europa 2020 (strategia wzrostu na najbliższe dziesięciolecie, która wyznacza trzy wymiary, w których powinna się rozwijać europejska społeczna gospodarka rynkowa) jest inteligentny rozwój, czyli rozwój oparty na wiedzy i innowacji. Odpowiedzią na ten Priorytet Strategii Europa 2020 oraz na zdiagnozowane na poziomie województwa lubuskiego zagrożenia, opisane w Regionalnym Programie Operacyjnym Lubuskie 2020, związane z niską konkurencyjnością, brakiem dynamicznie rozwijającej się gospodarki, zbudowanej w oparciu o nowoczesne technologie, brakiem wysokiej jakości prac badawczo-rozwojowych i innowacji, Zarząd Województwa Lubuskiego w ramach Osi Priorytetowej 1 Gospodarka i Innowacje ogłosił dotychczas:

- 4 konkursy w ramach Działania 1.1 Badania i innowacje,
- 2 konkursy w ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości typ III *Regionalny bon na innowacje - projekt grantowy*.
- 2 konkursy w ramach Poddziałania 1.5.1 Rozwój sektora MŚP – wsparcie dotacyjne.

Działanie 1.1 *Badania i innowacje* dedykowane jest przedsiębiorcom, którzy w konkursie mogą ubiegać się o dofinansowanie prac badawczo – rozwojowych lub infrastruktury badawczej (inwestycje obejmujące budowę, rozbudowę i modernizację infrastruktury badawczej oraz rozwój infrastruktury specjalistycznych laboratoriów/działów B+R w przedsiębiorstwach, zakup specjalistycznej aparatury oraz wartości niematerialnych i prawnych niezbędnych do prowadzenia prac B+R). Wymagany poziom innowacyjności produktu/usługi będącej przedmiotem projektu to poziom regionu czyli województwa lubuskiego. Konkursy na to Działanie były ogłaszane corocznie począwszy od 2016 r. Ostatni został ogłoszony 26 czerwca br. (nabór wniosków trwa od 27 lipca br. do 30 sierpnia br.). Dotychczas w ramach trzech rozstrzygniętych konkursów do dofinansowania zostało wybranych 51 projektów.

W ramach Działania 1.2 Rozwój przedsiębiorczości typ III projektu *Regionalny bon na innowacje - projekt grantowy* wsparcie dla przedsiębiorców realizowane jest w formie pośredniej poprzez Instytucje

Otoczenia Biznesu wybierane przez Instytucję Zarządzającą RPO Lubuskie 2020 w postępowaniu konkursowym. Instytucje Otoczenia Biznesu są odpowiedzialne za udzielanie dofinansowania dla przedsiębiorców, z sektora MŚP, na zakup specjalistycznych usług badawczych/doradczych istotnych w procesie opracowania nowego /ulepszego produktu /usługi lub zmian procesowych w przedsiębiorstwie. Wsparcie to realizowane jest w formie bonu stąd nazwa typu projektu. Wybrane w postępowaniu konkursowym w 2016 i 2017 roku Instytucje Otoczenia Biznesu udzieliły wsparcia ok 155 przedsiębiorcom.

W przypadku Poddziałania 1.5.1 dotacje są kierowane na projekty wysoce innowacyjne (pierwsze zastosowanie w województwie). W ramach Działania realizowane jest wsparcie inwestycyjne MŚP, czyli inwestycje w rzeczowe aktywa trwałe i/lub wartości niematerialne i prawne, w tym również w zakresie modernizacji i wprowadzania ulepszeń mających na celu racjonalizację zużycia energii, ciepła i wody a także redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wdrożenie wyników prac B+R (przeprowadzonych w ramach Działania 1.1, Działania 1.2 w ramach bonu na innowacje lub prac B+R przeprowadzonych i/lub sfinansowanych przez przedsiębiorcę ze środków własnych lub innych źródeł zewnętrznych). Konkursy na to Działanie zostały ogłoszone w 2016 r. i na koniec 2018 r. Dotychczas na to Poddziałanie do dofinansowania zostało wybranych 67 projektów. Ogłoszenie kolejnego naboru nastąpi w bieżącym kwartale.

Ponadto należy mieć na uwadze, że największy odsetek przedsiębiorstw innowacyjnych notuje się w populacji przedsiębiorstw dużych, o liczbie pracujących powyżej 249 osób, spośród których ponad połowę stanowią podmioty prowadzące działalność innowacyjną. Jednakże takich podmiotów w województwie jest stosunkowo niedużo. Działania innowacyjne prowadzone są również przez średnie przedsiębiorstwa. Sytuacja województwa w tym obszarze jest specyficzna, z uwagi na fakt, iż firmy duże i średnie są najmniej liczną grupą wśród przedsiębiorstw. W województwie lubuskim w 2016 r. znajdowało się 111 756 podmiotów wpisanych do rejestru REGON, wśród których według kryterium liczby pracujących, w przedziale 0 - 9 pracujących było 107 032 przedsiębiorstw, w następnej grupie 10 - 49 zatrudnionych 3 882 przedsiębiorstw, w zakresie 50 - 249 pracowników 752 firm, w skali pomiędzy 250 - 999 pracujących 82 podmioty oraz w grupie 1000 i więcej zatrudnionych było 8 przedsiębiorstw. Województwo lubuskie ma mniejszy potencjał do wytwarzania innowacji, natomiast charakteryzuje się wysokimi wskaźnikami do stosowania rozwiązań innowacyjnych funkcjonujących w otoczeniu, o czym może świadczyć wysoki wskaźnik udziału przychodów netto ze sprzedaży produktów w przedsiębiorstwach należących do działów PKD zaliczanych do wysokiej i średnio wysokiej techniki w ogóle przychodów netto ze sprzedaży produktów.

W województwie lubuskim udział podmiotów wysokiej i średnio-wysokiej techniki w ogólnej liczbie przedsiębiorstw przetwórstwa przemysłowego jest nieco niższy niż średnio w kraju. W 2016 r.

uksztaltował się na poziomie 15,0% (14,4% przed rokiem), wobec 16,7% (16,3% przed rokiem) w kraju. W 2016 r. przychody netto ze sprzedaży produktów w przedsiębiorstwach należących do działów PKD zaliczanych do wysokiej i średnio-wysokiej techniki stanowiły 39,9% przychodów netto ze sprzedaży produktów. Był to jeden z wyższych wskaźników w kraju (wyższy udział notowano w województwach: dolnośląskim (58,5%), śląskim (46,0%) i podkarpackim (44,3%) wobec średniej wartości w kraju równej 34,8%.¹

Głównym narzędziem realizacji polityki innowacyjnej województwa jest Program Rozwoju Innowacji Województwa Lubuskiego (PRI WL). Jest to dokument, który w regionie lubuskim stanowi odpowiedź na działania określone w projekcie „Unia innowacji” – sztandarowej inicjatywie podjętej w ramach strategii „Europa 2020” na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu. Zgodnie z tą strategią każde państwo członkowskie UE i każdy region wybiera określone priorytety, biorąc pod uwagę swoje mocne strony i atuty oraz obszary rękujące szanse na szybki rozwój. Pomoże to wykorzystać ich potencjał innowacyjny oraz przekształcić posiadaną infrastrukturę przemysłową i naukową pod kątem branż i usług rozwijających się oraz rynków międzynarodowych. Celem inteligentnej specjalizacji jest takie przemodelowanie i ukierunkowanie gospodarki regionu, aby uzyskać zwiększenie wartości dodanej oraz podejmować konkurencyjne działania. PRI WL opisuje lubuskie specjalizacje, wyznacza główne cele do realizacji oraz opisuje kto jest odpowiedzialny za cały ten proces. Inteligentne specjalizacje województwa lubuskiego – to udoskonalenie i poprawa, istniejącego w poprzedniej perspektywie finansowej, sposobu myślenia o wydatkowaniu środków unijnych i planowania w kontekście rozwoju gospodarczego. Władze krajowe i regionalne w całej Europie opracowały strategię na rzecz inteligentnej specjalizacji w procesie tzw. „przedsiębiorczego odkrywania”. Proces ten polegał na zaangażowaniu zainteresowanych podmiotów (gospodarczych, społecznych, naukowych, etc.) do wspólnego projektowania strategii. Te wszystkie działania mają na celu wykorzystanie funduszy europejskich w sposób bardziej efektywny, sprzyjający zwiększeniu synergii między różnymi politykami unijnymi, krajowymi i regionalnymi, a także inwestycjami publicznymi i prywatnymi, np. przez zwiększenie nakładów prywatnych firm na badania i rozwój innowacji.

Inteligentne specjalizacje województwa lubuskiego zostały wyznaczone poprzez zastosowanie podejścia międzysektorowego, łączącego różne branże w sieci powiązań technologicznych, procesowych i usługowych. Specjalizacje są filarami, na których opieramy rozwój gospodarczy województwa. To te dziedziny, w których już mamy spory potencjał. Odpowiednio wsparte – przede wszystkim przez instytucje naukowe i badawczo-wdrożeniowe – powinny się stać naszymi lokomotywami rozwoju

¹ Dane statystyki publicznej.

Są to:

- Zielona Gospodarka
- Zdrowie i Jakość Życia
- Innowacyjny Przemysł.

Wybrane specjalizacje zostały zawarte w Programie Rozwoju Innowacji (PRI). Dokument został przyjęty w ostatecznej formie 27 lipca 2016 r.

Głównym instrumentem wsparcia dla projektów realizowanych w ramach specjalizacji jest właśnie Oś Priorytetowa 1 Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020 – *Gospodarka i innowacje*, Priorytet Inwestycyjny 1b Zwiększona aktywność badawczo-rozwojowa przedsiębiorstw realizowany przez Działanie 1.1 Badania i innowacje, na które zaplanowano alokację w wysokości ponad 200 mln zł. Realizacja przedsięwzięć w ramach powyższego priorytetu jest możliwa wyłącznie w obszarach wskazanych jako inteligentne specjalizacje regionu. Oznacza to, że przy weryfikacji kryterium oceny wniosków ocenie podlega to, czy rozwiązanie będące przedmiotem projektu, tj. produkt, proces, czy technologia, wpisuje się w inteligentne specjalizacje. Natomiast w pozostałych Działaniach Osi Priorytetowej 1 projekty realizowane w obszarach inteligentnych specjalizacji są premiowane dodatkowymi punktami. Ponadto wsparcie ukierunkowane na specjalizacje będzie wpływało na szerzej postrzeganą gospodarkę regionalną, również w wymiarze działań środowiskowych, energetycznych, społecznych, czy edukacyjnych.

Z uwagi na będące w trakcie realizacji projekty innowacyjne pierwsze efekty gospodarcze będą możliwe do zaobserwowania w kolejnych latach. Realizacja wymagających i trudnych projektów wymaga czasu, jednak efekty, na które wspólnie pracujemy, będą długofalowe.

Potwierdzeniem dotychczas prowadzonej polityki wsparcia innowacyjności oraz trafności wyboru inteligentnych specjalizacji jest przeprowadzona na przełomie 2017 i 2018 r. przez Departament Przedsiębiorczości i Strategii Marki wśród przedsiębiorców z województwa lubuskiego ankieta dotycząca posiadanego potencjału B+R w przedsiębiorstwach oraz chęci aplikowania w obecnej perspektywie na środki UE w obszarze B +R. Na ankietę odpowiedziało 102 przedsiębiorstw.

- 60,8% badanych firm podejmuje działania mające na celu podniesienie swojej innowacyjności - prowadzi działania badawczo-rozwojowe (B+R) w oparciu o posiadane zaplecze badawczo-rozwojowe.
- 45% ankietowanych prowadzi przedsięwzięcia w kooperacji z jednostkami badawczo-rozwojowymi nie tylko z naszego województwa, ale również z kraju.
- 48% podmiotów w ostatnich 5 latach wdrożyło wyniki prac badawczo-rozwojowych,

- 76% przedsiębiorców planuje w latach 2018-2023 prowadzenie prac B+R oraz wprowadzenie na rynek nowych bądź ulepszonych produktów/usług wynikających z wdrożenia wyników tych prac.
- blisko 65% przedsiębiorców w latach 2018-2023, planuje aplikować o dofinansowanie na projekty związane z działalnością B+R. Będą to głównie *projekty własne*. W przypadku współpracy z innymi jednostkami badawczymi, przedsiębiorcy wymieniają *politechniki, uniwersytety, parki naukowo technologiczne oraz specjalistyczne firmy consultingowe*, m.in. w zakresie branż: *motoryzacyjnej, maszynowo-narzędziowej, metalowej, elektroenergetycznej, czy IT*.

Na pytanie, w których obszarach region posiada potencjał innowacyjny, respondencie wskazali: 47,0% - Zrównoważona energetyka (m.in. wysokosprawne, niskoemisyjne i zintegrowane układy wytwarzania, magazynowania, przesyłu i dystrybucji energii, inteligentne i energooszczędne budownictwo)

- 41,2% - Elektronika, automatyka i robotyka (m.in. sensory i fotonika)
- 41,2% - Technologie informacyjno – komunikacyjne (m.in. telemedycyna)
- 40,2% - Biogospodarka rolno — spożywcza, leśno — drzewna i środowiskowa (m.in. żywność wysokiej jakości, innowacyjne technologie, procesy i produkty sektorów: rolno — spożywczego i leśno — drzewnego)
- 38,2% - Przemysł metalowo-maszynowy
- 13,7% - Technologie kosmiczne i satelitarne
- 7,8% - Technologie lotnicze

Jak widać wszystkie wskazania wpisują się bezpośrednio lub potencjalnie w wyłonione obszary inteligentnych specjalizacji województwa lubuskiego.

Na podstawie powyższych przesłanek w sierpniu 2018 r. zostały wprowadzone zmiany do PRI WL w celu rozszerzenia inteligentnych specjalizacji. Zmiany podyktowane były koniecznością dostosowania PRI do zdiagnozowanego rozwoju technologii kosmicznych w regionie. Rozszerzono Specjalizację 3 – Innowacyjny przemysł – ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ o zapisy dotyczące sektora kosmicznego. Uzupełnieniu uległa również Specjalizacja 2 - Zdrowie i jakość życia – EKO-ROZWÓJ w zakresie innych branż wspomagających, tj. o medycynę kosmiczną. 31 grudnia 2018 r. została podpisana umowa na realizację projektu Park Technologii Kosmicznych o wartości 60,7 mln zł. Projekt realizowany będzie w partnerstwie z Uniwersytetem Zielonogórskim - szczególnie silnym w badaniach i kształceniu kadry w astronomii i inżynierii systemów, Centrum Badań Kosmicznych PAN - instytutem, który zrealizował ponad 70 projektów kosmicznych oraz partnerem prywatnym firmą Hertz Systems Ltd

Sp. z o.o., która od 25 lat działa w dziedzinie bezpieczeństwa, a od ponad dekady rozwija i produkuje systemy monitorowania satelitarnego, dodatkowo od 2012 r. realizuje projekty dla Europejskiej Agencji Kosmicznej.

Zarząd Województwa Lubuskiego dostrzega potrzebę podniesienia poziomu innowacyjności województwa lubuskiego. Opisanymi powyżej działaniami Zarząd Województwa Lubuskiego stwarza warunki i zachęca przedsiębiorstwa do inwestowania w innowacje.

z up. ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA
Marek Kamiński
Dyrektor Departamentu
Programów Regionalnych